

Základní škola Malonty Školní kronika 1892-1918

[Malonty 1892-1918 \(ceskearchivy.cz\)](http://ceskearchivy.cz)

C. Kostel

Vznik kostela

Prvním kostelem byla pravděpodobně kaple sv. Barbory. O době její výstavby není známo nic bližšího.

Podle listiny z roku 1379 nacházející se v třeboňském archivu se však hovoří o novém obsazení farnosti, takže byl kostel pravděpodobně postaven buď současně při založení osady, nebo nedlouho poté.

Svou dnešní velikost a podobu získala pravděpodobně asi 100 let po vystavění kaple sv. Barbory.

Podle záznamů v novohradském archivu dostal kostel v roce 1694 nové zastřešení a v roce 1711 nový hlavní oltář.

Kostel původně patřil k děkanátu Deindles (dnes Doudleby) a arciděkanátu Bechyně.

Jako první farář je uváděn Jakob, po kterém v roce 1379 následoval Nikolaus Rechniconis.

Po něm přišel v roce 1383 Litwin, bratr Beneše z Herschlagu. Zemřel v roce 1393.

V roce 1417 je jako farář uváděn bývalý budějovický oltářník (kněz, ustanovený ke sloužení mší u určitého oltáře – pozn. překl.) Johann.

V příručce, kterou napsal učitel Franz Winter, je uvedeno následující pořadí pastorů v obci Meinetschlag (dnešní Malonty):

Volksschule Meinetschlag Schulchronik 1892-1918

[Malonty 1892-1918 \(ceskearchivy.cz\)](http://ceskearchivy.cz)

C. Die Kirche

Ursprung der Kirche

Die erste Kirche dürfte die Barbara-Kapelle gewesen sein. Über die Zeit ihrer Erbauung ist nichts Näheres bekannt.

Da aber nach einer im Wittingauer Archiv vorfindlichen Urkunde aus dem Jahre 1379 einer Neubesetzung der Pfarre Erwähnung geschieht, so dürfte die Erbauung der Kirche entweder mit der Gründung des Ortes oder nicht lange darauf erfolgt sein.

Ihre jetzige Größe und Gestalt dürfte sie etwa 100 Jahre nach der Erbauung der Barbara-Kapelle erhalten haben.

Nach Aufzeichnungen im Gratzner Archiv erhielt die Kirche im Jahre 1694 eine neue Dachung und 1711 einen neuen Hochaltar.

Die Kirche gehörte ursprünglich zum Dekanate Deindles (Doudleby) und zum Archidiakonate Bechin.

Als erster Pfarrer wird Jakob genannt, welchem 1379 Nikolaus Rechniconis folgte.

Nach diesem kam 1383 Litwin, des Beneš von Herschlag Bruder. Dieser starb 1393.

1417 wird der ehemalige Budweiser Altarist Johann als Pfarrer genannt.

In einem, vom Schullehrer Franz Winter geschriebenen Manuale findet sich folgende Reihenfolge der Meinetschläger Seelsorger:

1652 p. Michael Ritter
 1662 P. Wolfgang Veichtner
 1664 P. Jakob Müller
 1671 P. Gaudentius Gelka, can. reg. S. Augustin ad Florianem
 1670 Gregor Lachowitz (pozdější Buquoyův dvorní kaplan)
 1685 Gregor Rust
 1699 Caspar M.B. Severa
 1712 Ambros Zwettler (dal zhotovit hlavní oltář z vlastních prostředků, oltář Panny Marie byl postaven v roce 1715, oltář sv. Linhartu v roce 1734).
 1734 Anton Gaberl (přišel do Kaplice)
 1741 Martin Nader
 1750 Karolus Steidler
 1757 Laurenz Starkbaum (+v téže roce)
 1757 Philipp Gerl (přišel do Lib(ě)jiz jako farář)
 1778 And. Stefan Schimanko
 1778 Johann Leitgeb (+1777)
 1788 Ignaz Mikolasch (+1819)
 1819 Michael Schimack (+1823)
 1823 ? Ernst (přišel jako farář do Beneschau/Benešova)
 1841 Josef Holk (přišel jako farář do Ömau, dnešní Soběnov)
 1845 Franz Mauriz (zde + 22.4.1871)
 1871 Josef Reichenauer, narozen v D. Reichenau (dnešní Rychnov u Nových Hradů)

Rozsah farnosti: K farnosti Meinetschlag v současnosti patří Meinetschlag (dnešní Malonty), Ziernetschlag (dnešní Bělá), Ludwigsberg (dnešní Ludvické Hory), Radinetschlag (dnešní Radčice), Uretschlag (dnešní Meziříčí), Wölschko (dnešní Velíška) a Brettern (dnešní Desky).

Obec Jarmirn (dnešní Jaroměř), náležející do školní farnosti, je přifařena do farnosti Pflanzen (dnešní Blansko).

V dřívějších dobách měla farnost mnohem větší rozsah. K ní totiž patřily (1652) kromě již zmíněných i farností Rappetschlag (dnešní Rapotice), Leopoldsdorf (dnešní Leopoldov) a Karlstift.

1652 P. Michael Ritter
 1662 P. Wolfgang Veichtner
 1664 P. Jakob Müller
 1671 P. Gaudentius Gelka, can. reg. S. Augustin ad Florianem
 1670 Gregor Lachowitz (später Buquoy'scher Hofkaplan)
 1685 Gregor Rust
 1699 Caspar M.B. Severa
 1712 Ambros Zwettler (hat den Hochaltar aus Eigenem anfertigen lassen, 1715 wurde der Marienaltar, 1734 der Leonardialtar errichtet.)
 1734 Anton Gaberl (kam nach Kaplitz)
 1741 Martin Nader
 1750 Karolus Steidler
 1757 Laurenz Starkbaum (+im selben Jahr)
 1757 Philipp Gerl (kam als Pfarrer nach Lib(ě)jiz)
 1778 And. Stefan Schimanko
 1778 Johann Leitgeb (+1777)
 1788 Ignaz Mikolasch (+1819)
 1819 Michael Schimack (+1823)
 1823 ? Ernst (kam als Pfarrer nach Beneschau)
 1841 Josef Holk (kam als Pfarrer nach Ömau)
 1845 Franz Mauriz (hier + am 22.4.1871)
 1871 Josef Reichenauer, geboren in D. Reichenau b. Grätzen

Umfang der Pfarre: Zur Meinetschläger Pfarre gehören gegenwärtig: Meinetschlag, Ziernetschlag, Ludwigsberg, Radinetschlag, Uretschlag, Wölschko und Brettern.

Das in die Schulgemeinde gehörige Dorf Jarmirn ist nach Pflanzen eingepfarrt.

In früheren Zeiten hatte die Pfarre einen viel größeren Umfang. Denn es umfasste (1652) außer den genannten noch die Gemeinden Rappetschlag, Leopoldsdorf und Karlstift.

K obci Meinetschlag patřil také Buchers (dnešní Pohoří na Šumavě), dokud zde nebyl postaven kostel.

PS: Doplnění resp. upřesnění profesora Reinholda Huyera (a také některé opravy) z místní kroniky obce Meinetschlag z roku 1925 (str. 95 a násl., viz <https://digi.ceskearchivy.cz/629/95>)

Pořadí farářů a správců farností:

(Podle záznamů farní kroniky (:učitel Karl Paschek:) a na základě příslušných spisů novohradského zámeckého archivu)

1. P. Michael Ritter: 1652 (?) až + 1662, 29. ledna /:Verl. Jev. (??těžko čitelný, pozn. B.R.) z roku 1662, 8. září:/
2. magistr Wolfgang Veicht (Veichnter): 1662, 30. dubna až 1664.
3. P. Johann Lang, farář v obci Beneschau (dnešní Benešov), spravuje farnost od roku 1664 od 28. dubna do 1. září.
4. P. Jakob Müller, regul. Chorherr (kanovník) z kláštera svatého Floriána, narozen v obci Kalsching, dříve farář v obci Zettwing (dnešní Cetviny), nejprve administrátor, pak farář, +1670, 19. října ve věku 61 let. /:Verl. Jev. z roku 1670, 20. října:/
5. P. Georg Lachenwitzer: 1670, 21. prosince až 1671, 22. října, je mu přidělena farnost v obci Malsching (dnešní Malšín).
6. Farář Valentin Lausecker z Beneschau (dnešní Benešov) spravuje farnost od 22. října 1671 do 12. dubna 1672.
7. P. Gaudentius Gelka, augustiniánský kanovník z Třeboně: 1672, 26. dubna až + 1684 (12. dubna?). -

Auch Buchers gehörte bis zur Erbauung der Kirche dort, nach Meinetschlag.

PS.: Ergänzungen, bzw. Präzisierungen von Professor Reinhold Huyer (und auch manche Korrekturen) aus der Meinetschläger Ortschronik von 1925 (S. 95 ff., siehe <https://digi.ceskearchivy.cz/629/95>)

Reihenfolge der Pfarrer und Pfarrverwalter:

(Nach Aufzeichnungen der Pfarrchronik (:Herr Lehrer Karl Paschek:) und auf Grund der einschlägigen Akten des Gratzner Schloßarchives)

1. P. Michael Ritter: 1652 (?) bis + 1662, 29. Jänner /:Verl. Jev. (??schwer lesbar, Anm.B.R.) von 1662, 8. September:/
2. Magister Wolfgang Veicht (Veichnter): 1662, 30. April bis 1664.
3. P. Johann Lang, Pfarrer in Beneschau, verwaltet die Pfarre von 1664, 28. April bis 1. September.
4. P. Jakob Müller, regul. Chorherr von Sct. Florian, geb. in Kalsching, vorher Pfarrer in Zettwing, zunächst Verwalter, dann Pfarrer, + 1670, 19. Oktober im Alter von 61 Jahren. /:Verl. Jev. von 1670, 20. Oktober:/
5. P. Georg Lachenwitzer: 1670, 21. Dez. bis 1671, 22. Oktober, erhält die Pfarre in Malsching.
6. Pfarrer Valentin Lausecker aus Beneschau verwaltet die Pfarre von 1671, 22. Oktober, bis 1672, 12. April.
7. P. Gaudentius Gelka, Augustinerchorherr aus Wittingau: 1672, 26. April bis +

Verl. Jev 1684, 4. dubna. (podle Vačkář Josef: Dějiny někdejší slavné Řehole kanonie svatého Augustina v Třeboni ..." na s. 54: "Gaudenc Jelka, Čech z Kadaně, narozen 1643, nejprve paulan (člen řádu sv. Františka z Pauly, zemřel 1699, pozn. B.R.)

8. správce farnosti novohradských servitů Fr. Peregrinus.
9. P. Laurenz Georg Rust, sacrae Theol. et juris utrius que candidatus: 1685, 1. května nejprve administrátor, poté prezentován jako farář 1685, 27. září, do .....
10. P. Caspar Melchior Baltasar Severa, dosud vikář v obci Malenitz (dnešní Malenice): prezentován 4. února 1689, nastoupil 24. dubna 1689, do konce roku 1700, pak je farářem v Beneschau (dnešní Benešov).
11. P. Franz Georg Graffigk (?? nejasně čitelné, pozn. B.R.): prezentován 1700, 8. října, nastoupil 1700, 22. prosince, do + 1712, 14. srpna.
12. Farnost spravují novohradští serviti od r. 1712, 18. srpna až 4. října.
13. P. Ambros Anton Zwettler, dříve 10 let farář v obci Zettwing (dnešní Cetviny): 1712, 4. října až + 1728, 7. srpna.
14. Od roku 1728, od 7. srpna do 2. října, spravoval farnost farář Wenzel Höhenberger z Beneschau (dnešní Benešov).
15. P. Anton Franz Gabrle, dříve farář v obci Pflanz (dnešní Blansko): prezentován 1728, 18. září, ustaven 1728, 26. října, do r. 1741, poté farář v Kaplici.
16. P. Martin Josef Nader, narozen v obci Kalsching (dnešní Chvalšiny), dříve kaplan v Kaplici: 1741, 4. února až 1750, 1. března, poté farář v Beneschau.

1684 (12. April?). – Verl. Jev 1684, 4. April. (lt. Vačkář Josef: Dějiny někdejší slavné Řehole kanonie svatého Augustina v Třeboni ..." auf S. 54: „Gaudenc Jelka, Tscheche aus Kaaden, geb. 1643, zuerst Paulaner, gestorben 1699, Anm.B.R.)

8. Pfarrverwalter Gratzner Servit Fr. Peregrinus.
9. P. Laurenz Georg Rust, sacrae Theol. et juris utrius que candidatus: 1685, 1. Mai zunächst Verwalter, dann als Pfarrer präsentiert 1685, 27. September, bis .....
10. P. Caspar Melchior Baltasar Severa, bisher Kurat in Malenitz: präsentiert 1689, 4. Feber; angetreten 1689, 24. April, bis Ende 1700, wird Pfarrer in Beneschau.
11. P. Franz Georg Graffigk (?? nicht eindeutig lesbar, Anm.B.R.): präsentiert 1700, 8. Okt., angetreten 1700, 22. Dezember, bis + 1712, 14. August.
12. Die Pfarre wird von 1712, 18. August bis 4. Okt. durch Gratzner Serviten verwaltet.
13. P. Ambros Anton Zwettler, vorher 10 Jahre Pfarrer in Zettwing: 1712, 4. Okt. bis + 1728, 7. August.
14. Die Pfarre wird von 1728, 7. August bis 2. Oktober durch Pfarrer P. Wenzel Höhenberger aus Beneschau verwaltet.
15. P. Anton Franz Gabrle, vorher Pfarrer in Pflanz: präsentiert 1728, 18. Sept., installiert 1728, 26. Oktober, bis 1741, dann Pfarrer in Kaplitz.
16. P. Martin Josef Nader, geb. in Kalsching, vorher Kaplan in Kaplitz: 1741, 4. Feber bis 1750, 1. März, dann Pfarrer in Beneschau.

17. Karl Ignaz Johann Steidler: 1750, 3. března až + 1756, 30. června.
18. Farnost spravoval kaplický kaplan Laurenz Starkbaum od 30. června 1756 do 21. února 1757.
19. P. Philipp Gerl, dříve v Lomnici (má být pravděpodobně Lomec u Libějic, viz školní kronika výše, pozn. B.R.): potvrzen r. 1757, 21. ledna, nastoupil 26. ledna; za faráře Gerla nejprve od r. 1768, 11. ledna do r. 1769, 30. (??) února jako nucený správce kaplický kaplan p. Andreas Stefan Schimanko; později kaplický kaplan p. Johann Anton Leitgeb.
20. P. Johann Leitgeb, po smrti p. Gerla farář do + 1787, 31. října (ve stáří 54 let).
21. P. Ignaz Mikolasch: ustanoven r. 1788, 1. května, do + 1819, 19. července.
22. P. Michael Schimak: od 5. listopadu 1819, později děkan až do +1823, 8. září (ve stáří 48 let).
23. P. Johann Ernst: prezentován r. 1823, 17. listopadu, jmenován r. 1823, 23. listopadu, instalován r. 1824, 29. let, do června 1841, poté farářem v Beneschau (Benešov).
24. Farnost spravuje místní kaplan p. Johann Isrle, od roku 1841, 15. června do 15. září.
25. P. Josef Holk: 1841, 15. září až 1845, 31. července, poté farář v Ömau (dnešní Soběnov).
26. P. Franz Mauritz: od 13. listopadu 1845 až do + 1871, 22. dubna.
27. P. Josef Reichenauer, dříve kaplan v Beneschau (dnešní Benešov): 1871, 27. července až 1893 ...
28. P. Franz Přihoda, dříve kaplan v Ömau (dnešní Soběnov): 1894, 11. října až 1910 ...
29. P. Florian Kohout, dříve kaplan:
17. P. Karl Ignaz Johann Steidler: 1750, 3. März bis + 1756, 30. Juni.
18. Die Pfarre wird von 1756, 30. Juni bis 1757, 21. Feber, vom Kaplitzer Kaplan Laurenz Starkbaum verwaltet.
19. P. Philipp Gerl, vorher in Lomnitz (soll wahrscheinlich Lomec bei Libějitz heißen, siehe Schulchronik weiter oben, Anm.B.R.): bestätigt 1757, 21. Jänner, angetreten 26. Jänner; unter Pfarrer Gerl zunächst von 1768, 11. Jänner bis 1769, 30. (??) Feber als Zwangsadministrator der Kaplitzer Kaplan P. Andreas Stefan Schimanko; später der Kaplitzer Kaplan P. Johann Anton Leitgeb.
20. P. Johann Leitgeb, nach dem Tode des Pfarrers Gerl Pfarrer bis + 1787, 31. Okt. (54 J. alt).
21. P. Ignaz Mikolasch: installiert 1788, 1. Mai, bis + 1819, 19. Juli.
22. P. Michael Schimak: 1819, 5. November, später Dechant bis + 1823, 8. Sept. (48 J. alt).
23. P. Johann Ernst: präsent. 1823, 17. Nov., ernannt 1823, 23. Nov., installiert 1824, 29. Jahre, bis Juni 1841, dann Pfarrer in Beneschau.
24. Die Pfarre wird vom heimischen Kaplan P. Johann Isrle von 1841, 15. Juni bis 15. Sept. verwaltet.
25. P. Josef Holk: 1841, 15. Sept. bis 1845, 31. Juli, dann Pfarrer in Ömau.
26. P. Franz Mauritz: 1845, 13. Nov. bis + 1871, 22. April.
27. P. Josef Reichenauer, vorher Kaplan in Beneschau: 1871, 27. Juli bis 1893 ...
28. P. Franz Přihoda, vorher Kaplan in Ömau: 1894, 11. Oktober bis 1910 ...
29. P. Florian Kohout, vorher Kaplan:

- 1910, 1. července do odchodu do důchodu dne 30. června 1913; +1913, 20. července.
30. Správce farnosti p. Alois Sihorsch, novohradský servit: 1913, 1. července až 1. listopadu.
31. P. Friedrich Holy, dříve kaplan v Kaplici: 1913, 1. listopadu až 1917, 16. července; zemřel v tento den při příležitosti návštěvy svého rodného města Domažlice ve 32. roce svého života.
32. Správce farnosti p. Josef Koyal, kaplan: 1917; 16. července až 1. dubna 1918.
33. P. Adalbert Mach (narozený v Doudlebech/Teindles), dříve kaplan v obci Wolenitz (dnešní Volenice): jmenován 1. dubna 1918.
- 1910, 1. Juli bis zur Pensionierung am 30. Juni 1913; + 1913, 20. Juli.
30. Pfarrverwalter P. Alois Sihorsch, Gratzner Servit: 1913, 1. Juli bis 1. November.
31. P. Friedrich Holy, vorher Kaplan in Kaplitz: 1913, 1. November bis 1917, 16. Juli; + an diesem Tage anlässlich eines Besuches in seiner Geburtsstadt Taus im 32. Lebensjahr.
32. Pfarrverwalter P. Josef Koyal, Kaplan: 1917; 16. Juli bis 1918, 1. April.
33. P. Adalbert Mach (geb. Teindles), vorher Kaplan in Wolenitz: Ernannt 1918, 1. April.